

alecta

Ägarrapport 2019

Innehållsförteckning

Året i siffror.....	3
VD-kommentar.....	4
Om Alecta.....	5
Alectas syn på väsentliga ägarfrågor.....	7
Organisation och arbetet med ESG-frågor.....	12
Alectas ESG-process och urval.....	14
Fokus: Miljö och klimat.....	17
Fokus: Sociala frågor och mänskliga rättigheter.....	21
Fokus: Ägar- och bolagsstyrning.....	24
ESG i andra tillgångslag.....	27
Agenda 2030.....	31

*Den här rapporten redogör för Alectas arbete och resultat under juli 2018-juni 2019.
Några siffror och data är för kalenderåret 2018, vilket redovisas i samband med de uppgifterna.*

Alecta i siffror

Arbetet med ESG är långsiktigt, men det är viktigt att mäta och följa utvecklingen kontinuerligt. Här lyfter vi några resultat och siffror från perioden.

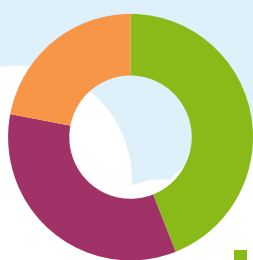
11% av våra noterade bolag har satt klimatmål i enlighet med Science-Based Targets*

73% av våra noterade bolag mäter och rapporterar koldioxidavtryck

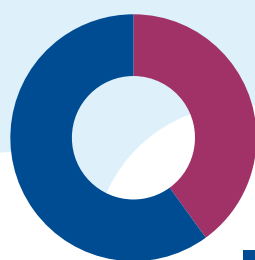
37,3 miljarder SEK i gröna obligationer och nära **10** miljarder SEK i 'Impact Investments'

43,6% kvinnor i genomsnitt i styrelsen i de bolag där Alecta ingick i valberedningen 2019

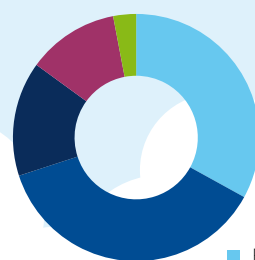
35 påverkansdialoger** med bolag

Miljö
Sociala frågor
Bolagsstyrning

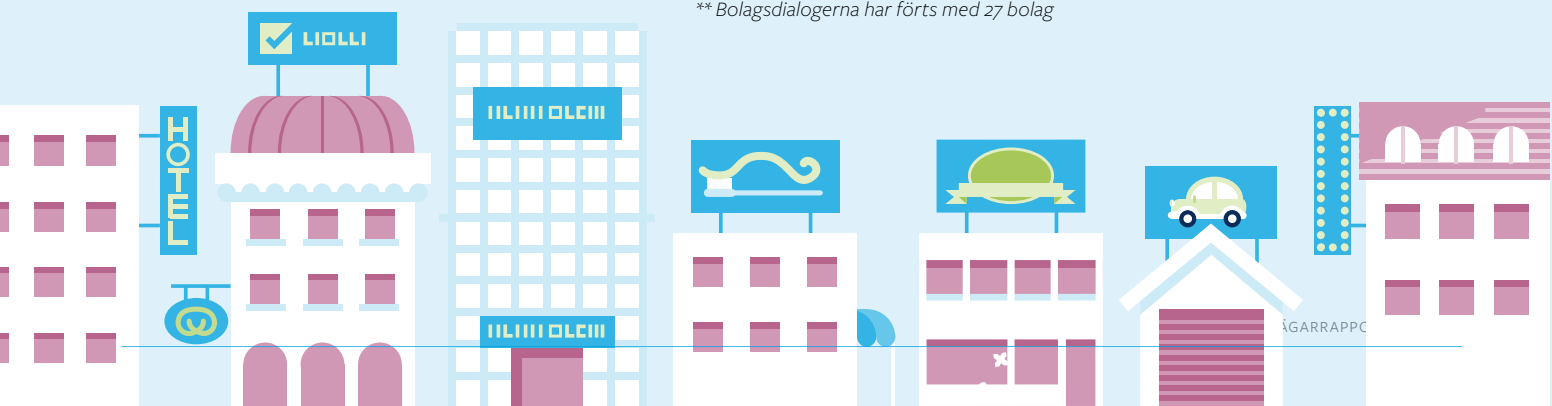
Proaktivt
Reaktivt

Finans
Dagligvaror
Industri
Hälsovård
Fastigheter

* Vetenskaplig metod som säkrar att målsättningarna är i linje med Parisavtalet.

** Bolagsdialogerna har förts med 27 bolag

VD-kommentar

Framåt med tillförsikt

Vi är ansvariga för att förvalta mer än 900 miljarder kronor åt 2,5 miljoner svenskar och 35 000 företag. Det är en ansvarsfull uppgift och ett förtroende som vi är väldigt stolta över. Vår unika förvaltningsmodell ställer höga krav på insikt, analys och delaktighet i ägarstyrningen av det hundratal bolag som finns i vår portfölj.

Att ägarstyrningen fungerar och sköts på ett professionellt sätt är fundamentalt för att vi ska generera långsiktig avkastning till våra kunder. Hållbarhet – som vi i investeringssammanhang ofta benämner ESG* – är en viktig del i ägararbetet.

Vi ser också ökande möjligheter att göra investeringar i andra tillgångsslag än aktier som jämte finansiell avkastning också bidrar till miljömässiga och sociala nyttor. Exempel på det är våra investeringar i gröna och sociala obligationer.

Det senaste året har varit turbulent på marknaden, både vad gäller internationella aktiekurser, minusräntor och bolagsstyrningsfrågor. Det finns ett flertal orosmoln på himmelen som kommer att påverka utvecklingen av den globala ekonomin. Detta kommer även att drabba den svenska marknaden.

Ju mer rörigt det är i omvärlden desto viktigare blir det att vi, tillsammans med de bolag vi investerar i, agerar på ett sätt som säkerställer långsiktiga värden och värnar förtroendet för den finansiella marknaden, pensionerna och ekonomin. Vi har en lång investeringshorisont och vi kommer fortsätta arbeta för att trygga våra kunders framtida pensioner.

Hur vi gör det på bästa sätt kan du läsa om i denna rapport.

*Trevlig läsning,
Magnus Billing, vd Alecta.*

*ESG är en förkortning för environmental, social, governance – och refererar till de områden som är centrala för företagets hållbarhetsarbete; miljö, sociala frågor och bolagsstyrning.

Om Alecta

Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt (Alecta) är Nordens största tjänstepensionsföretag med 35 000 kundföretag i det privata näringslivet och 2,5 miljoner försäkrade privatpersoner. Alecta har anförtrottpå ett betydande kapital för att säkerställa att de försäkrade får den pension och övriga förmåner som de har rätt till enligt ITP-planen och andra kollektivavtalade tjänstepensionsplaner som Alecta deltar i. Vi förvaltar kapitalet med utgångspunkt i vårt uppdrag som är att skapa största möjliga värde för våra kunder.

Med ett förvaltad kapital på drygt 900 miljarder kronor är Alecta en betydande internationell pensionsförvaltare och en av de största aktörerna på den svenska finansmarknaden. Vi är också en av de största ägarna på den svenska börsen.

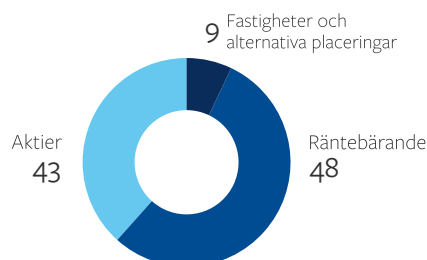
Vår investeringsstrategi för aktier baseras på betydande andelar i stora bolag vilket ger oss god insyn och möjlighet till dialog och påverkan, även i hållbarhetsfrågor. Alecta har valt att förvalta kundernas pensionskapital nästan uteslutande i egen regi och bedriver aktiv förvaltning.

Det innebär att vi placerar oberoende av index och att varje investering är resultatet av en noggrann analys. Vi tycker att det är viktigt att stora placerare som Alecta har en egen analys bakom varje investering och tror att det bidrar till en lägre risk för felinvesteringar och därmed också till högre avkastning över tid. Därför har vi bara aktivt utvalda investeringar.

Kostnaden för vår aktiva förvaltning är bara 0,02 procent av förvaltad kapital, vilket är lägre än vad indexförvaltning i allmänhet kostar. Det visar att det går att ha en aktiv förvaltning utan höga kostnader. Alecta placerar i aktier, räntebärande värdepapper och fastigheter, huvudsakligen i Sverige, Europa och USA. Att vi styr över våra investeringar ger oss förutsättningar att påverka och att välja ut just de bolag vi anser kan bidra till långsiktigt värdeskapande. Det är en effektiv modell som ger god avkastning till låg kostnad.

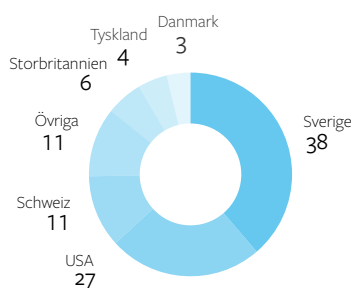
Tillgångsfördelningen i Alectas totala portfölj, %

Per den 2019-06-30

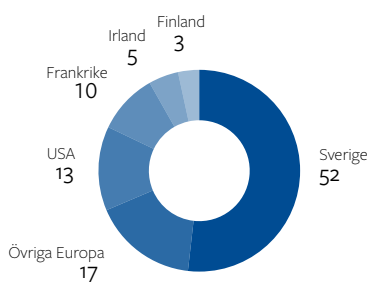

Samtliga noterade innehav finns publicerade på hemsidan årligen.

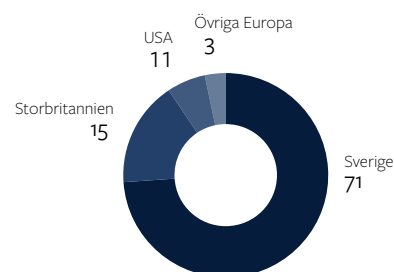
Aktier

Räntebärande

Fastigheter och alternativa placeringar

Alectas syn på väsentliga ägarfrågor

Ägarstyrning i förändring

Ägarstyrningsarbetet under säsongen 2018/2019 har varit intensivt. Ett flertal händelser i svenska bolag har påkallat tydligt agerande från ägare och skapat rubriker i svensk liksom internationell media. Händelser som varit tongivande i ägarstyrningen under perioden har handlat om penningtvätt, kapital- och bolagsstrukturfrågor och faktumet att flera av våra svenska storbolag står utan permanent ledning.

Alectas ägarstyrningsarbete, genom bl.a. valberedningarna, kommer fortsätta vara viktigt för innehavsbolagens förtroende och därmed hur de värderas. Detta får direkt påverkan på det tjänstepensionsvärde vi kan skapa för våra dryga 2,5 miljoner företags- och privatkunder. Vår övergripande filosofi är att vi inte ska vara huvudägare, men en långsiktig och aktiv ägare. Vi ser det inte som vår roll att driva bolag, men vi ska vara en bra diskussionspartner till företagen i dess strävan att skapa långsiktigt och hållbart värde. Våra kunders pensioner är beroende av att bolagen vi är delägare i är i ständig förbättring och utvecklas i takt med omvärlden.

Att våra kunders tjänstepensioner utvecklas och kan förvaltas på ett bra sätt förutsätter ett gynnsamt företagsklimat. Produktivitet, tillväxt och goda investeringar utgör en grundbult för vårt framtida pensionssystem. Som ägare har vi ett intresse av en god tillväxt och därför kommer vi framöver att fokusera på ett antal saker i valberedningsarbetet.

Vi, Magnus Billing, vd och Ramsay Brufer, ägaransvarig, vill inleda 2019 års ägarrapport med en framåtblick; en genomgång av vad vi tror kommer att prägla vårt ägarstyrningsarbete under kommande år.

Värdeskapande omställning

Vi är mitt inne i en stor omställning av den globala ekonomin vilket naturligtvis även påverkar det svenska företagsklimatet. Det talas ofta om hållbar omställning som klimatrelaterad, men vi på Alecta ser en värdeskapande omställning som bredare än så. För att de bolag vi är ägare i ska kunna ställa om till framtidens ekonomi ser vi tre saker som extra viktiga.

Klimatrelaterad omställning

Finansiell hållbarhet har varit ett ledord för oss på Alecta under många år, och kommer att bli än viktigare framöver. För att bolag i vår portfölj ska kunna ställa om till en värld där klimatomställning får allt större konsekvenser för affären måste kompetens om ämnet in i styrelserna. 2018 stresstestade vi vår aktieportfölj (och övriga tillgångsslag) utifrån olika klimatscenarier.

Vi förväntar oss att bolagsstyrelserna har insikt om klimatfrågornas strategiska betydelse för att få fram och

tolka relevant data och kunna ställa krav på vd och ledningsgrupper att i sin tur omsätta det i praktiken, rekrytera rätt personer och driva bolaget i rätt riktning. I linje med FN:s globala mål, och framförallt mål nummer 8, ska omställningen till ett mer klimatsmart företagande ske på ett sätt där tillväxt och produktivitet kombineras och gynnar så många som möjligt.

Digital omställning

Vi har pratat om digitalisering nästan till leda. Allt ska digitaliseras och digitaliseringen påverkar oss alla. Det är inga nyheter. Men digitalisering är enligt oss kanske den viktigaste frågan vad gäller styrelsearbete framöver.

Ju mer beroende vi blir av digitala lösningar för att driva våra bolag, desto viktigare blir det att styrelsen har hög digital kompetens. För att våra portföljbolag inte ska tappa konkurrenskraft behöver vi som ägare se till att styrelsen har kapacitet att ta i frågor som cybersäkerhet, AI, mjukvarufrågor, automatisering och digital strategi de kommande åren.

Det är inte begränsat till frågor om hårdvara, mjukvara eller att kommunicera genom digitala kanaler, det är större än så. För att bolagen ska behålla sin konkurrenskraft i den fjärde industriella revolutionen behövs djupgående förståelse och digital kompetens i alla styrelser.

Innovation

Erfarenhet och kunskap att förvalta bolag är bra kompetenser. I en mer föränderlig värld är innovationskraft minst lika viktigt i styrelsearbetet. Vi kommer framöver arbeta med att spetsa de styrelser vi är med och tillsätter med personer som är innovativa och därigenom kan vara drivande i arbetet med att förnya bolagens affär. Vi ser ett ökat behov av att styrelsen har bättre förståelse för bolagens R&D-avdelningars innovationsarbete för att kunna fatta rätt typ av beslut.

Företagskultur – grundplåten i alla framgångsrika bolag

Underliggande för att de ovan nämnda omställningarna ska kunna genomföras krävs en sund företagskultur i både styrelse och organisation. Detta innefattar enligt oss ett fokus på mångfald, men även kultur i en vidare bemärkelse.

Mångfald

2015 beslutade vi på Alecta att sätta upp ett mål för könsrepresentation i de styrelser vi är med och tillsätter, vilket i praktiken inneburit att öka andelen kvinnor i styrelserna. Målet om att vardera kön ska vara representerade med minst 40 procent, nådde vi 2018 i de bolagen där vi deltar i valbe-

Alectas syn på väsentliga ägarfrågor, *forts.*

redningen - sett till genomsnittet. Årets resultat för säsongen är 43,6 procent. Det är ett bättre resultat än snittet för bolag noterade på Nasdaq Stockholm vilket såklart är glädjande – vi vet att jämställdhet bidrar till bättre styrelser. Men vi har fortfarande mer att göra när det gäller balansen mellan män och kvinnor i styrelser och det tar vi itu med nu.

Och kanske än viktigare för helheten framöver är att titta på mångfalden vad gäller fler parametrar. Framtidens företagsvärld ställer krav på ny kompetens i bolagsstyrelser. Klimatomställning, digitalisering och branschglidningar ökar pressen och komplexiteten. En stor del av bolagen i vår portfölj bedriver gränsöverskridande verksamhet, varför det är nödvändigt att bland annat rekrytera styrelseledamöter med internationell erfarenhet och kunskap om andra marknader, kulturer och arbetssätt. Mångfald kommer att vara ett mycket tydligare inslag i vårt valberedningsarbete framöver.

Vi kommer kontinuerligt att se över ersättningsnivåer för att säkerställa att de främjar en vettig kompetensförsörjning i styrelser, vad gäller allt från mångfald till regelefterlevnad till innovation, och en god värdeutveckling för ägarna.

Sund företagskultur

'Culture Eats Strategy for Breakfast' deklamerade den kände managementförfattaren Peter Drucker för ett antal år sedan. I dessa tider av regelbundna företagsskandaler både i Norden och globalt känns citatet mer aktuellt än någonsin. Kulturen är avgörande för att regelefterlevnad inte stannar i en formulering av en policy, och en stark och trygg kultur kan sporra innovation och modiga beslut. I arbetet med att tillsätta styrelser ser vi att de personer vi rekryterar, inte bara matchar med bolagets kultur, utan även tillför något och bidrar till att den blir så bra den kan bli.

Långsiktigt värdeskapande förutsätter en sund företagskultur. För att vi som ägare ska kunna bidra till en konkurrenskraftig utveckling framöver krävs det att vi i valberedningar utvidgar vår rekryteringshorisont och kontinuerligt samarbetar med professionella rekryterare som når bredden i kompetensbasen.

Vi ser fram emot kommande diskussioner och arbete med intresse och tillförsikt.

Magnus Billing, vd Alecta

Ramsay Brufer, ägaransvarig, Alecta

” *Styrelsearbete bör inte vara ändstationen på en lång karriär. Framåt ser vi ett behov av att ledamöter växlar mellan operativa och strategiska styrelseroller under sin karriär. Förändring är framtidens Modus Operandi.*

Alectas investeringsstrategi

” Vår ambition är att verka för ett långsiktigt värdeskapande i företag och i samhället i stort. Genom att själva sköta förvaltningen, ha relativt få innehav och tydliga processer kan vi uppnå en uthålligt god konkurrenskraft och samtidigt skapa förutsättningar för goda pensioner.

Alectas investeringsstrategi

Alectas investeringsstrategi utgår från den långsiktighet som förvaltningen av tjänstepensionskapital innebär, vilket medger större uthållighet i förhållande till kortsiktig marknadsvolatilitet. En lång tidshorisont innebär att vi har ett bredare perspektiv på risker och möjligheter än många aktörer på finansmarknaden. I vår aktieportfölj analyserar vi aktivt hållbarhetsfrågor som kan ha både positiv och negativ inverkan på bolagens potential för värdeskapande. Affärsriskerna i portföljbolagen ska vara rimliga och hanterbara. Bolagen ska ha en effektiv och ändamålsenlig kapitalstruktur som främjar bolagens utveckling på både kort och lång sikt.

Alectas modell med aktiv förvaltning i ett begränsat antal bolag bygger på uppfattningen att välskötta bolag med bra affärsmodeller bidrar till en bättre värdeökning på sikt och är mer stabila över tid. Antalet tillåter fortfarande diversifiering, men genom ett aktivt urval krävs en mer djupgående fundamental analys och en bedömning av ett bolags fortsatta potential.

Alecta integrerar aktieägarengagemanget i sin investeringsverksamhet genom att utvärdera bolagens affärsmodeller, marknadspotential, hållbarhet och ägarbild inklusive styrelse och ledning. Vi utvärderar även bolagens strategi, finansiella och icke-finansiella risker. Dialog sker löpande med bolagen och initieras alltid om bolagen inte möter Alectas krav inom ett eller flera områden.

Syftet med ägarstyrning inom Alecta

Målet med Alectas kapitalförvaltning är att, inom av Alectas styrelse beslutade riskbegränsningar,

- dels säkerställa de åtaganden som Alecta gjort gentemot sina försäkrade,
- dels verka för högsta möjliga långsiktiga avkastning på det förvaltade kapitalet.

Det övergripande syftet med Alectas ägarstyrning är att främja dessa mål. Därutöver ska Alecta som ägare och investerare uppträda på ett omdömesgillt sätt som inger respekt och förtroende både hos Alectas kunder och hos de företag där Alecta är ägare. Alecta ska arbeta för såväl aktieägares som det enskilda bolagets bästa.

Ägarpolicy

För att säkerställa att kapitalet investeras i långsiktigt hållbara verksamheter har Alectas styrelse beslutat om en ägarpolicy. Ägarpolicyen grundas på de ställningstaganden som Sverige, genom riksdags- eller regeringsbeslut, har gjort

genom att ansluta sig till internationella konventioner och överenskommelser. Det är till exempel FN-, EU- och ILO-fördrag och konventioner som rör mänskliga rättigheter, miljö, klimat, användande av särskilda vapen, arbetstagares rättigheter, barn- och slavarbete, rasism och diskriminering samt förenings- och organisationsfrihet. Ägarpolicyen beaktar även specifika bolagsstyrningsfrågor där Alecta har följande inställning:

Styrelsesammansättning

När styrelseledamöter utses ska bolagets behov av erfarenhet och kompetens vara avgörande. Styrelsens sammansättning ska även präglas av mångfald och jämställdhet.

Ledamöterna ska avsätta tid för uppdraget i den omfattning som krävs för att tillvarata bolagets och dess aktieägares intressen. Alecta anser att styrelserna ska ha en övervägande del oberoende ledamöter.

Vd och ordförande bör inte vara samma person. Alecta kan dock rösta för att vd och ordförande är samma person om det är särskilt motiverat.

Styrelsearvode

Alecta anser att styrelsens ersättning ska utgå från det ansvar och engagemang som ledamöterna förväntas lägga ned samt att arvudet ska vara marknadsmässigt.

Alecta anser att styrelseledamöter inte ska omfattas av incitamentsprogram, detta särskilt mot bakgrund att undvika intressekonflikt då styrelsens uppgift bland annat är att konstruera, besluta och övervaka effekterna av incitamentsprogram för bolagets anställda.

Ersättning till anställda och ledande befattningshavare

Alecta anser att det är styrelsens ansvar att bolaget har en genomtänkt och ändamålsenlig ersättningspolicy för ledande befattningshavare. Den ska vara begriplig och transparent. Ersättning ska ses som en helhet bestående av fast och, i förekommande fall, rörlig lön, aktierelaterade incitamentsprogram, pensionsavsättningar samt andra betydande förmåner.

Styrelsen ska kunna motivera och försvara ersättningsstrategin inför såväl aktieägare och kunder som allmänheten i stort. Ersättningsystemen ska vara marknadsmässiga och främja långsiktigt aktieägarvärde. Med marknadsmässig menas att hänsyn tas till den lokala marknaden där bolaget är hemmahörande. Rörliga ersättningsystem ska vara enkla att förklara och förstå.

Alecta kan komma att rösta emot förslag till ersättningsprogram om de kan uppfattas stå i strid med aktieägarnas långsiktiga intresse.

Aktie- eller aktiekursrelaterade incitamentsprogram ska beslutas av bolagsstämman. Programmen ska vara tidsbegränsade och de bör innehålla information om så kallat tak respektive eventuell utspädning av befintlig aktiestock.

Inför bolagsstämmobeslut ska styrelsen utförligt redovisa vilka kostnader som programmen kan komma att innebära för aktieägarna samt i övrigt motivera programmets nytta. Som en del i denna redovisning bör även tidigare program följas upp.

Information från bolagen om ersättningsprogram till ledande befattningshavare ska förankras hos ägarna i god tid så att ägarna ges tillräcklig tid att diskutera och komma med ändringsförslag före bolagsstämman. Alecta anser att pensionsavsättning till ledande befattningshavare bör vara premiebestämd.

Aktieäggande

Alecta ser positivt på att anställda, ledning och styrelse i noterade bolag på frivillig basis förvärvar aktier i bolaget på marknadsmässiga villkor. Subventionerade aktiesparprogram bör undvikas då det som regel inte ligger i aktieägarnas intresse att någon part erbjuds förvärva aktier med kraftig subvention.

Kapitalstrukturfrågor

Styrelse och ledning är ansvariga för att bolaget har en effektiv och ändamålsenlig kapitalstruktur som främjar bolagets utveckling på både kort och lång sikt.

Om kapital behöver tillskjutas eller utskiftas anser Alecta att grundprincipen ska vara att befintliga aktieägare behandlas lika.

Nyemissioner bör i första hand genomföras med företräde för bolagets befintliga aktieägare. Då styrelsen finner det befogat att avvika från befintliga aktieägares företrädesrätt, till exempel vid riktade nyemissioner eller apportemissioner, krävs utförlig motivering av styrelsen.

Bemyndigande till styrelsen att besluta om riktade nyemissioner kräver utförlig motivering och beskrivning av i vilka situationer och på vilka villkor en sådan fullmakt ska användas. I de fall styrelsen föreslår en utskiftning av kapital bör denna i första hand göras genom kontantutdelning eller inlösen av aktier.

Återköp av egna aktier ska ses mot bakgrund av att det är styrelsens ansvar att ha en väl avvägd kapitalstruktur. Förslag

om att genomföra återköp av egna aktier ska vara väl motiverat liksom villkoren för nyttjandet av ett eventuellt bemyndigande.

Uppköpshinder

Vid förslag om införande av regler i eller utanför bolagsordningen i syfte att hindra eller försvåra uppköp avser Alecta att rösta emot.

Miljö, affärsetik och sociala frågor

Alecta anser att ett sunt förhållningssätt till miljö, affärsetik och sociala frågor utgör en förutsättning för att bolag ska kunna uppnå en uthålligt god konkurrenskraft och hållbar lönsamhet.

Det innebär att bolag ska agera i enlighet med regler, konventioner och lagar samt därutöver utveckla och upprätthålla en god företagskultur som präglar verksamheten. Alecta ska verka för att bolag har ändamålsenliga riktlinjer, tydliga mål, resurser och handlingsplaner för förbättringsåtgärder samt en öppen rapportering av sitt arbete med miljö, affärsetik och sociala frågor.

Alectas mål för Ägarstyrning är att:

1. Delta i valberedningar när ägarandelen i ett bolag motiverar det
2. Rösta på samtliga bolagsstämmor, såväl svenska som utländska
3. Genom valberedningsarbetet verka för att det minst företrädda könet sammantaget ska utgöra som lägst 40 procent av de stämموvalda styrelseledamöterna 2020

[Läs mer om vår ägarpolicy på alecta.se](https://www.alecta.se/om-oss/agaerstyrning)

Organisation och arbetet med ESG-frågor

Arbetet med ESG sträcker sig från styrelsens utskott till det operativa arbetet inom kapitalförvaltningen. Alectas arbete med ESG drivs genom ett flertal instanser där ESG-gruppen och ESG-forum kommer samman varje månad respektive varje kvartal. Alectas ägarstyrning utövas främst genom att delta i valberedningar och rösta på bolagsstämmor, men även genom dialoger med de bolag där Alecta är aktieägare.

Styrelsens Finansutskott

Alectas styrelse har ett Finansutskott som har som huvudsaklig uppgift att fastställa närmare riktlinjer för och följa upp den löpande placeringsverksamheten, att bereda de ärenden inom finansförvaltningen som ska behandlas av Alectas styrelse samt att besluta i vissa placeringsärenden som inte rymms inom vd:s befogenheter.

Hållbarhetsansvarige i kapitalförvaltningen redovisar regelbundet arbetet med ESG för Finansutskottet, det är en del i styrelsens systematiska uppföljning. Styrelsen i sin helhet godkänner även Alectas ägarpolicy.

ESG-forum

ESG-forum representeras av sju deltagare som består av Chef för Kapitalförvaltningen, Ägaransvarig, Hållbarhetsansvarig Kapitalförvaltning, Tillgångslagschefer (aktier, räntor och fastigheter), Hållbarhetsansvarig Alecta samt Chef för Extern Kommunikation.

Forumet sammankommer kvartalsvis och diskuterar frågor som berör hållbarhet inom Kapitalförvaltningen med fokus på frågor av strategisk- och utvecklingskaraktär samt är ett forum för uppföljning. Under året har en arbetsgrupp inom Alecta Fastigheter tagit fram tydligare struktur för hållbarhetsarbetet inom fastighetsförvaltningen, med fokus på ambitioner och uppföljning. En uppgift är att ta fram Alectas syn på olika ESG-frågor eller kontroversiella ämnen, det som i

branschen kallas 'ställningstagande'. Under perioden publicerades [Alectas syn på kolinvesteringar på alecta.se](#).

ESG-Gruppen

ESG-gruppen är den operativa instansen inom kapitalförvaltningen som träffas månatligen för att diskutera aktuella hållbarhets- och ägarfrågor.

Gruppen består av Chef för Kapitalförvaltningen, Ägaransvarig, Hållbarhetsansvarig Kapitalförvaltningen och ESG-analytiker. Genom att lyfta specifika hållbarhetsfrågor lägger vi ytterligare tyngd på hur vi kan öka vår ESG-integrering i förvaltningen samt hur vi kan utveckla arbetet, utbyta erfarenheter och bevaka förändringar i omvärlden.

Valberedningsarbete

I svenska bolag är det praxis att stora ägare deltar i valberedningar och föreslår styrelseledamöter, och inför bolagsstämmosäsongen 2018/2019 deltog Alecta i 22 valberedningsprocesser. Utgångspunkten när vi medverkar i valberedningar är ett långsiktigt åtagande som ägare och att rusta bolaget för värdeskapande framåt.

En viktig del i detta är styrelsens förmåga att hantera hållbarhetsfrågor på ett strategiskt plan. Till stöd i valberedningsarbetet har Alectas representanter tillgång till aktieavdelningens bolagsanalyser, bedömning av styrelsens lämplighet utifrån den samlade erfarenhet som styrelsele-

Alectas representanter i valberedningar inför stämmorna 2019:

DELTAGARE I VALBEREDNING	BOLAG
Ramsay Brufer	Alfa Laval, Atlas Copco, Epiroc, Investor, Kinnevik Investment, Net Insight, SKF, Swedbank, Volvo
Mikael Wiberg	Ahlsell, Dometic
Bo Selling	SHB, Skanska
Liselott Ledin	Assa Abloy, Hennes & Mauritz
Kaj Thorén	Electrolux, Sandvik
Marcus Lüttgen	Hexpol, Vostok New Ventures
Leif Törnvall	AAK
Hans Sterte	Nordea
Magnus Billing	SEB

damöterna har och slutligen från intervjuer med ledamöter och vd.

När valberedningen har en tydlig bild över styrelsens behov av förnyelse bidrar Alecta med att hitta kandidater dels från egna nätverk, men också med hjälp av rekryterare.

Kontinuitet i valberedningsarbetet

Under året har ett team på åtta personer deltagit i valberedningar för de bolag där Alecta har störst ägarandel. Våra valberedare är alla seniora medarbetare med erfarenhet av styrelsearbete, företagsledning och aktieförvaltning.

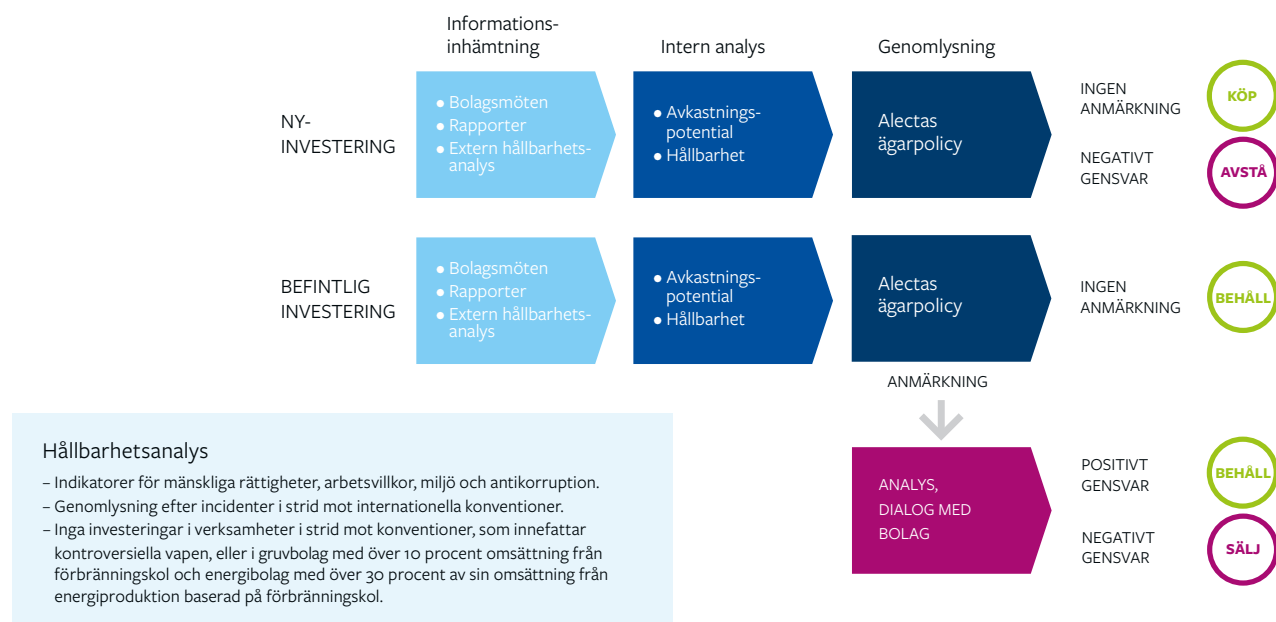
Alecta gör också en individuell bedömning av antalet uppdrag som våra representanter kan ha så att tillräckligt med tid finns för varje åtagande. Vi eftersträvar att öka mångfalden bland valberedningsrepresentanter, liksom i investerings-organisationen i stort. Detta är ett pågående arbete.

Foto: Evelina Carborn

Alectas ESG-process och urval

Alectas investeringsprocess tar hänsyn till både hållbarhet och avkastningspotential. Processen består av en kombination av informationsinhämtning, intern analys och genomlysning. Alectas beslutsprocess vid investeringar omfattar både intern och extern analys där hållbarhet är ett kriterium. Processen tillämpas på samtliga aktie- och kreditinvesteringar.

Informationsinhämtning och intern analys

Alectas aktieportfölj består av drygt 100 noterade aktieinnehav. Alectas modell med aktiv förvaltning i ett begränsat antal bolag bygger på uppfattningen att välskötta bolag med bra affärsmodeller bidrar till en bättre värdeökning på sikt och är mer stabila över tid. Antalet tillåter diversifiering, men ett aktivt urval kräver en mer fundamental analys och en bedömning av ett bolags fortsatta potential.

Vid en nyinvestering inleds processen med en fas av informationsinhämtning, vilket sker kontinuerligt i ett befintligt innehav. I den ingår personliga möten med bolagen och en extern hållbarhetsanalys. Vi genomför sedan en finansiell analys för att bedöma avkastningspotentialen. I den analysen ingår en bedömning av om affärsmodellen är långsiktigt hållbar och hur avkastningspotentialen står sig i förhållande till de hållbarhetsrisker som kopplas till bolaget eller branschen.

Alecta för alltid dialog med innehavsbolagen och de bolag vi planerar att investera i, och träffar representanter från samtliga innehavsbolag. Genom dialog får vi bättre förståelse för hur bolagen sköts och kan tillsammans med dem resonera kring hållbarhetsfrågor.

Genomlysning vid nyinvestering

Alecta investerar endast i bolag som följer internationella konventioner och överenskommelser som svenska staten har undertecknat. Här ingår konventioner om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, antikorrupcion och kontroversiella vapen. Som en extra säkerhetskontroll gör Alecta en genomlysning vid nyinvesteringar med hjälp av en tredje part. Alecta avstår från investeringar i bolag som:

- bryter eller misstänks bryta mot internationella konventioner.
- har verksamhet som innefattar kontroversiella vapen.
- har över 10 procent av sin omsättning från utvinning av förbränningskol, eller har över 30 procent av sin omsättning från energiproduktion baserad på förbränningskol.

Genomlysning av befintlig investering

För att säkerställa att alla innehav följer samma riktlinjer som vid en nyinvestering gör Alecta, tillsammans med en extern part, en fördjupad genomlysning av den befintliga portföljen två gånger per år.

Vi är övertygade om att påverkansdialoger är det bästa sättet att påverka bolag i rätt riktning. Konstruktiva och regelbundna dialoger i väsentliga hållbarhetsfrågor medför

att vi stöttar våra portföljbolag att förbättra sina företagsstrategier och sitt hållbarhetsarbete.

Alecta för dialog med bolag på tre olika sätt:

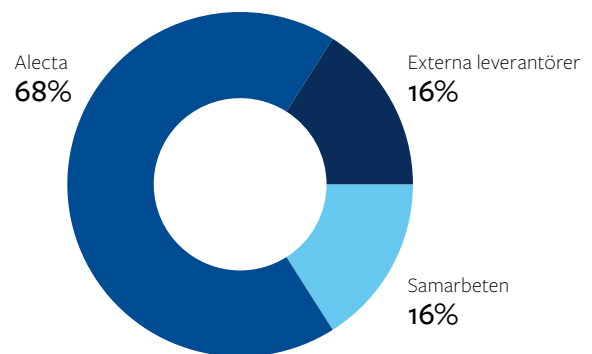
- **Egna dialoger.** Vid en anmärkning i samband med genomlysningen kontaktar vi bolaget för att inleda en dialog. Alecta kan också ta initiativ till dialog vid händelser som kommer till vår kännedom på andra vägar än genom den formella genomlysningen, eller i samband med att vi tittar närmare på ett särskilt område eller tema. Flera av bolagen i Alectas portfölj tar själva initiativ till hållbarhetsrelaterade dialoger vilket vi välkomnar. Dialogerna kan ske både proaktivt och reaktivt. Då Alecta ofta är en betydande ägare finns goda möjligheter att påverka bolagen i rätt riktning. Om dialogen i samband med en anmärkning inte bedöms leda till önskat resultat säljs innehavet.
- **Via extern hållbarhetskonsult,** Sustainalytics, som hjälper oss att bedriva både proaktiva och reaktiva påverkansdialoger. Sustainalytics är en av Europas främsta leverantörer för att bedriva hållbarhetsrelaterade påverkansdialoger.
- **Tillsammans med andra investerare,** vilket exempelvis kan ske inom ramen för Climate Action 100+ eller andra initiativ där institutionella investerare går samman. Genom att samarbeta med andra investerare i relevanta initiativ får vi större påverkansmöjligheter.

Under 2018/2019 har vi fört 35 ESG-relaterade egna dialoger med 27 bolag. Ett urval av våra dialoger redovisas på alecta.se och exemplifieras även i denna ägarstyrningsrapport.

Samarbete för aktivt ägarskap

Alecta deltar i ett flertal globala påverkansinitiativ med koppling till hållbarhet. Bland annat har Alecta undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI), vilket är ett globalt initiativ för institutionella investerare. Genom undertecknandet förbinder sig Alecta att integrera initiativets sex principer gällande hållbara investeringar i verksamheten. Andra investerargemensamma initiativ presenteras längre fram i rapporten.

ESG-dialoger 2018/19

ESG4Real

Alecta har som en av världens första förvaltare blivit tilldelade certifieringen ESG4Real. Detta innebär att Alectas processer är granskade av **en oberoende part** enligt en **etablerad process** för att ta hänsyn till hållbarhet i förvaltningen och att följande fyra kriterier måste uppfyllas:

- 1 exkludera bolag verksamma inom kontroversiella vapen
- 2 noterade aktier och företagsobligationer screenas för normbrott
- 3 hållbarhetsaspekter integreras i investeringsbeslut samt
- 4 utöva ett aktivt ägande genom bland annat dialoger och röstning.

Fokus: Miljö och klimat

Alecta har fortsatt att bedriva ett aktivt arbete inom miljö och klimat med målsättningen att påverka våra bolag att redovisa klimatdata, genomfört långsiktiga riskanalyser på portföljnivå vad gäller klimatrisker och deltagit i samarbetsinitiativ inom ramen för **Climate Action 100+**.

Bolagsdialoger

Alecta bedriver parallellt ett flertal bolagsdialoger kopplade till miljö och klimatfrågor, men ofta kan miljöincidenter även kopplas till sociala konsekvenser, bolagsstyrning och etik. Under året avslutades bland annat Alectas långtgående dialog med **BHP Billiton**. Dialogen initierades 2015 då en damm i Brasilien kollapsade i anslutning till en gruva där BHP äger 50 procent av gruvoperatören Samarco.

Alecta kontaktade BHP första gången i november 2015 och uppmanade bolaget att fokusera på den akuta humanitära hjälpen och att bistå finansiellt samt med resurser på plats. I takt med att situationen stabiliserades har fokus från Alectas sida varit att säkerställa att BHP bidrar till att på bästa möjliga sätt återställa den skadade närmiljön som innebar bland annat mark- och vattenförorening.

Dialogens fokus har även varit att trygga den drabbade lokalbefolkningen samt att klargöra vad som orsakade olyckan. Vidare har Alecta tydliggjort att BHP bör genomlysas samtliga liknande dammkonstruktioner, vilket också genomfördes år 2016. BHP har varit transparenta i dialogen med Alecta och många andra investerare, och har på ett trovärdigt sätt tagit ansvar för olyckan genom att avsätta stora resurser till att återställa de skador som olyckan orsakade.

Alecta har fortsatt sin dialog med **Bayer** som sommaren 2018 förvärvade Monsanto. Bayer fick i och med detta ta över ansvaret för de anklagelser som riktats mot Monsanto om påstådda oegentligheter med koppling till tillstånd för ett antal kemikaliebaserade produkter.

Enligt rapporter finns det över 20 000 dokument som indikerar att bland andra Monsanto på ett otillåtet sätt påverkat anställda på den amerikanska myndighet som utfärdar tillstånd för användning av produkter som innehåller kemikalier.

Alecta bedriver en dialog med Bayer om bolagets arbete för att säkerställa tillförlitliga rutiner i den nya delen av bolaget, f.d. Monsanto. Fokus ligger på etik och regelefterlevnad avseende såväl myndighetsrelationer som information till myndigheter och konsumenter om produkternas hälsoeffekter samt miljöpåverkan.

Alecta påverkar

Inom EU pågår ett intensivt arbete för att påverka finansmarknaden i en mer långsiktig och hållbar riktning. Arbetet sker under namnet EU Sustainable Finance.

Alectas VD Magnus Billing deltog under 2017/2018 i den expertgrupp vars rekommendationer legat till grund för EU-kommissionens arbete för en hållbar finansmarknad. Ett område med direkt relevans för bolagens klimatredovisning som berörts av EU Sustainable Finance är direktivet om hållbarhetsredovisning (NFRD).

Alecta har under 2019 bidragit med synpunkter i publika konsultationer, genom branschsamarbeten och som intressent med särskild konsultativ status i arbetet med att utveckla bolagens klimatredovisning i enlighet med principerna från ramverket TCFD, med koppling till redovisningsdirektivet.

Alecta har uttryckt publikt stöd för TCFD - ett ramverk framtaget för att systematiskt redovisa klimatstrategisk information med finansiell bäring.

Öka kraven på transparens och klimatdata

För Alecta är tillgång till klimatdata av största relevans för att kunna bedöma framtida investeringsrisker och möjligheter.

I maj 2019 valde Alecta därför att tillsammans med Swedbank Robur och Folksam gå samman och uppmana Nasdaq Nordic att öka kraven på klimattransparens hos bolag som är noterade på börserna och att göra klimatredovisning obligatoriskt för dessa.

Alecta har också deltagit i bland annat CDP:s initiativ för att få bolag att rapportera in till CDP vad gäller data för klimatåtgärder, vattensäkerhet och avskogning.

Koldioxid

Alecta har ett långsiktigt klimatmål där aktieportföljen ska förvaltas i linje med tvågradersmålet för klimatet. Alecta har även skrivit under Montreal Pledge och följer Svensk Försäkrings rekommendationer när det gäller redovisning av koldioxidavtryck. Det innebär att vi har förbundit oss att mäta och rapportera det koldioxidavtryck som våra aktieinvesteringar ger upphov till. Vår mätning, som omfattar alla noterade bolag i aktieportföljen, visar att koldioxidavtrycket har minskat över tid. På alecta.se finns mer detaljerad information om aktieportföljens koldioxidavtryck.

Alectas syn på: Kol

Alecta avstår från att investera i gruvbolag med över 10 procent av sin omsättning från utvinning av förbränningskol, en gräns som skärptes från 30 procent under året. Sedan tidigare avstår vi även energibolag med över 30 procent av sin omsättning från energiproduktion baserad på förbränningskol.

Vi har som långsiktigt mål att våra investeringar ska vara i linje med klimatavtalet från Paris, och därför vill vi se att bolag har en aktiv strategi att skifta från kol till förnybar energi. Under 2019 utformade [Alecta ett övergripande ställningstagande för vår syn på kol](#) vilket går att ta del av på [alecta.se](#).

TCFD och klimatscenarier

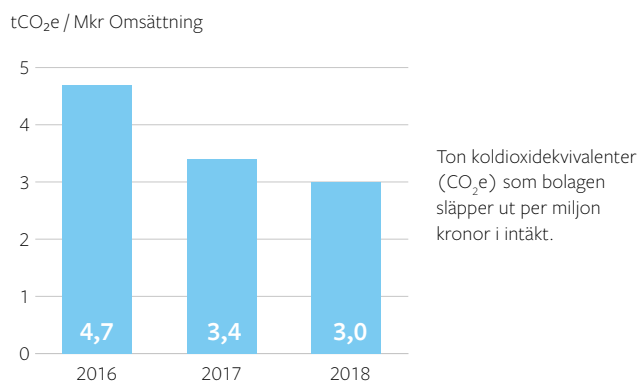
Inom ramen för Alectas årliga ORSA-rapportering (Own Risk and Solvency Assessment) har hela placeringsportföljen stresstestats utifrån olika klimatscenarier. Det innebär att vi beräknat den finansiella effekten av olika utfall kopplade till klimatet. Exempelvis hur portföljens värde påverkas av ett kraftigt höjt koldioxidpris vilket enligt bedömningar krävs för att klara Parisavtalets tvågradersmål.

Än så länge är tillgängliga klimatdata knapphändig och i vissa fall inkonsekvent. Dessutom finns få standardiserade modeller för att beräkna klimatrisker. Resultatet bör därför inte uppfattas som prognoser utan som underlag till ökad förståelse för hur bolag och branscher kan påverkas av klimatförändringar eller olika typer av klimatrelaterade regleringar.

Betydelsefulla insikter från arbetet berör klimatavtrycket längs värdekedjan, vilket är ett viktigt perspektiv att ta in i den fundamentala analysen inom kapitalförvaltningen. Alecta har deltagit i ett flertal dialoger med beslutsfattare, representanter från branschen, samt analysleverantörer för att ha utbyte om metodiken, insikter och utveckling – både i Sverige och i internationella sammanhang.

Vår ORSA-rapportering blev omtalad och resulterade bland annat i uppmärksamhet i Financial Times och hos branschorganisationer som SINV, SISD och EIOPA.

Koldioxidavtryck, Alectas aktieportfölj

Utsläppsmätningarna följer den globala redovisningsstandarden GHG-protokollet och baseras på senast tillgängliga koldioxiddata för direkta (Scope 1) och indirekta (Scope 2) utsläpp i samband med förbrukning av energi. Utsläppen av växthusgaser mäts i termer av koldioxidekvivalenter (CO₂e). Det är en mättenhet som gör det möjligt att mäta olika växthusgaser på samma sätt. Alecta redovisar enligt rekommendationen från Svensk Försäkring.

11 % av våra noterade bolag har satt klimatmål i enlighet med Science-Based Targets

73 % av våra noterade bolag mäter och rapporterar koldioxidavtryck

Climate Action 100+

Climate Action 100+ är ett femårigt globalt initiativ som stöds av fler än 360 investerare med syfte att få runt 160 av världens största utsläppande bolag att ta nödvändiga steg för att tackla klimatförändringar. Genom att föra dialog med dessa bolag sätter vi ägare press på bolagen att öka transparensen vad gäller klimatrisker men också att bolagens strategier är förenliga med Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen till väl under två grader.

Som enskild investerare är det inte alltid lätt att få ett bolags uppmärksamhet, men när världens största investerare sluter samman får det stor effekt. Initiativet har fått ett flertal bolag att hörsamma Parisavtalet och sätta ambitiösa klimatmål. Det rimmar väl med Alectas långsiktiga perspektiv. Det är avgörande för alla bolag att fokusera på en hållbar utveckling av sin affärsmodell och inte fastna i en kvartalsekonomis korta perspektiv.

En viktig del i Alectas arbete inom initiativet är att proaktivt påverka bolagen, och vi deltar exempelvis aktivt i dialogen med portföljbolaget AB Volvo.

– Generellt sett är bolagen väldigt positiva till den här typen av dialoger, de uppskattar att få återkoppling från sina ägare och våra diskussioner har varit konstruktiva, säger Peter Löw, hållbarhetsansvarig för Alectas kapitalförvaltning.

Några tidiga resultat från de samlade insatserna inom initiativet inkluderar mål för utsläppsminskning i bolaget Shell, löfte om koldioxidneutralitet från rederiföretaget Maersk, samt ökad transparens om klimatlobbying hos flera företag.

För Alecta är det av största vikt att bolag, och helst hela sektorer, går samman för att begränsa sin klimatpåverkan. Vi kan redan idag se tidiga negativa effekter av klimatförändringar som högst sannolikt bara kommer att öka i omfattning framöver. Bolag som inte agerar riskerar att hamna på efterkälken när myndigheter ställer högre krav och konsumenter ändrar sina köpbeteenden.

Foto: Evelina Carborn

Fokus: Sociala frågor och mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter och sociala frågor är fortsatt viktigt för Alecta och vårt arbete med hållbara investeringar under 2019. Alecta har, förutom löpande dialoger med bolag också ingått i ett proaktivt påverkansinitiativ kring företag inom livsmedelssektorn.

Bolagsdialoger

Inom ramen för våra bolagsdialoger inom mänskliga rättigheter har vi bland annat fortsatt vår påverkansdialog med **Nestlé**, vars verksamhet inom kakaodling under en längre tid uppmärksammats för kopplingar till barnarbete i leverantörskedjan. Alecta har haft ett flertal utbyten med Nestlé och besökte under 2016 bolagets anläggning i Elfenbenskusten och lokala intressenter.

Alecta anser att bolaget visat tydligt engagemang för att åstadkomma positiva förändringar. Bland annat har de gjort satsningar på att utbilda kakaodlarna, satt upp ambitiösa mål att köpa certifierad kakao samt genom direkta bidrag såsom att finansiera byggande av skolor.

Under året har vi, utöver diskussionen med Nestlé, haft dialoger med ett antal portföljbolag där tyngden har legat på sociala frågor i framförallt leverantörsledet. Exempel på detta är bland annat **H&M**, **Skanska** och **Unilever**. När det gäller H&M har det främst handlat om bolagets arbete med levnadslöner som visar både konkreta resultat, men också fortsatta utmaningar. Vi har diskuterat risker för undermåliga arbetsvillkor hos underleverantörer på byggen med Skanska.

Andra exempel på sociala aspekter är dialogen med **Handelsbanken** där vi lyfte vikten av transparens, men framförallt en ökad tydlighet i policy och uppföljning av transaktioner och diskriminering, mot bakgrund av de anklagelser om diskriminering som riktades mot banken i samband med #metoo-debatten.

Access to Medicine Foundation

Alecta valde 2019 att ansluta sig till Access to Medicine Foundation som årligen publicerar ett Index där de rangordnar läkemedelsföretag med avseende på deras insatser för att förbättra den globala tillgången till läkemedel. Tillsammans med investerare vill man uppmuntra läkemedelsindustrin att ta en större roll i att underlätta tillgången.

Alecta fortsätter att aktivt undersöka möjligheter att se hur Access to Medicine Index kan bidra i att stärka vårt arbete med hållbarhet inom sektorn för hälsovård.

Swedish Investors for Sustainable Development

Alecta har sedan 2017 deltagit i nätverket Swedish Investors for Sustainable Development som är ett Sida-initiativ för svenska långsiktiga investerare och aktörer inom finanssektorn för att utbyta kunskaper samt erfarenheter kring Agenda 2030.

Under arbetets gång har Alecta varit en del av arbetsgruppen SDG8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Arbetet har utvecklats sedan nätverket inleddes, från att identifiera relevanta indikatorer för arbetsvillkor och hållbar tillväxt till att lyfta fram goda exempel på hur företag kan agera.

Arbetsgruppen har också fört dialoger med UNICEF och andra barnrättsorganisationer för ökad kunskap. Att samverka med andra aktörer är en viktig förutsättning att öka effekten från investerarengagemang inom exempelvis mänskliga rättigheter.

Nätverket har rönt uppmärksamhet i FN-kretsar och i mitten av 2019 kungjorde FN:s generalsekreterare att de har för avsikt att initiera ett liknande globalt initiativ, Global Investors for Sustainable Development.

Sustainalytics: Food Supply Chain Engagement

Sustainalytics Food Supply Chain Engagement är ett treårigt initiativ där dialog hålls med knappt 20 bolag i livsmedelsindustrin och detaljhandeln. Alecta är engagerade i projektet både som finansör och aktör, och projektet bedrivs i samarbete med Sustainalytics. Syftet är att stärka arbetet inom områden som arbetsrätt, barnarbete, levnadslön och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan hos bolag inom livsmedelskedjan. Initiativet är ett resurseffektivt sätt för Alecta att föra dialog med de berörda bolagen.

Genom finansiering och stöd från tolv stora investerare bidrar Sustainalytics med expertis inom mänskliga rättigheter, och med att föra påverkansdialoger. Initiativet ger verklig effekt i ett 20-tal bolags verksamheter.

Genom att delta på möten mellan initiativet och bolag, eller intresseorganisationer, stärks även vår egen kompetens inom området vilket kan användas i vår analys och dialoger med bolag i andra branscher – utmaningarna inom arbetsrätt, barnarbete, levnadslön och mänskliga rättigheter är universella.

Trots att initiativet endast varit igång under ett drygt år har ett flertal aktiviteter genomförts. Under de första 6 månaderna av 2019 har personliga dialogmöten genomförts med ett tiotal bolag samt 11 telefonmöten. Representanter från Alecta har deltagit i ett flertal av dem. Under sensommaren 2019 genomfördes en fältresa till Italien för en närmare granskning av jordbrukssektorn med

fokus på tomatodling. Med på fältresan var en representant från Alecta, ett flertal investerare samt några av bolagen som initiativet för dialog med. Genom möten med lokala intresseorganisationer, myndigheter och inte minst arbetare på fälten kan vi skapa oss en uppfattning om de utmaningar som jordbrukssektorn står inför.

Vi har redan under initiativets andra år sett tydliga förbättringar hos de bolag som det förs dialog med. Alla bolag har nu publika policies om mänskliga rättigheter och ett flertal har processer på plats hur leverantörskedjan ska kontrolleras för eventuella brott mot arbetsrätt eller mänskliga rättigheter. Eftersom det är globala bolag med tusentals underleverantörer som berörs stärks hela branschen.

För Alecta är det väldigt viktigt att de bolag vi är investerade i respekterar arbetsrätt och mänskliga rättigheter. Dels är brott mot dessa i konflikt med internationella konventioner och Alectas ägarpolicy och helt i strid mot en långsiktigt uthållig affärsmodell. Dels finns det konkreta anseenderisker för bolag om de kopplas till kränkningar av arbetsrätt och mänskliga rättigheter.

Sammanfattningsvis ser vi en bredd i hur långt de bolag som ingår i initiativet kommit. Bolag som Unilever och Nestlé, där Alecta är aktieägare, har enligt Sustainalytics kommit långt vad gäller arbetet med mänskliga rättigheter och livslön, medan andra har längre väg att vandra.

Foto: Evelina Carborn

Fokus: Ägar- och bolagsstyrning

I ägarstyrningen ska Alecta arbeta för såväl aktieägares som det enskilda bolagets bästa genom att säkra en god bolagsstyrning. Det bidrar till Alectas övergripande uppdrag att skapa mesta möjliga värde för tjänstepensionen och högsta möjliga avkastning på det förvaltade kapitalet. Alectas arbete med styrningsfrågor är främst fokuserat på tre områden: styrelsesammansättning, ersättningsfrågor och mångfald.

Bolagsdialoger

I slutet av stämмосäsongen 2018/2019 framkom att styrelsen i **Vostok New Ventures** tolkat stämmans beslut till ersättningsprinciper vidlyftigt i samband med ett kontroversiellt bonusbeslut, utan att diskutera detta med de större ägarna. Det ledde till att Alecta, som sitter i valberedningen för bolaget reagerade och använde sin ägarröst för att peka på avsteg från dessa principer och rikta kritik mot styrelsens ordförande vid stämman.

I samband med avslöjandet om penningtvätt i **Danske Banks** verksamhet i Estland väckte Alecta frågan med andra banker med verksamhet i Östeuropa, däribland **Swedbank**. Under 2018/2019 har dialogen varit löpande och eskalerade i samband med att anklagelser om oegentliga transaktioner i Swedbank avslöjades i svenska SVT Uppdrag Granskning.

Alecta bedömde att bolaget misslyckats att på ett tydligt och transparent sätt hantera penningtvättsfrågan på ledningsnivå. Givet komplexiteten i frågor som rör finansiell brottslighet och penningtvätt har Alecta fortsatt dialog med samtliga banker om dessa frågor.

Alecta har under en tid fört dialog med **Facebook** i frågan om integritet och datahantering. Bolaget har kritiserats skarpt för att vara långsamma att anpassa sina processer till de lagkrav som existerar inom datasäkerhet och kundintegritet, samt att de undviker dialoger med investerare. Istället svarar man genom att hänvisa till diverse officiella uttalanden. Under hösten 2018 var Alecta i kontakt med Facebook som har vidtagit ett antal åtgärder, både genom tydligare riktlinjer men också genom att öka resurserna för att stärka bolagets datasäkerhet. Trots detta valde Alecta att avyttra bolaget, vilket var ett sammanvägt beslut av ett flertal faktorer, där bolagsstyrning var en viktig faktor.

Ägarstyrning, valberedningar och röstning

Alecta utövar ägarstyrning genom att delta i valberedningar och rösta på bolagsstämmor, men även genom löpande dialog med de bolag där Alecta är aktieägare.

Under 2019 röstade vi på samtliga årsstämmor där vi äger aktier, med ett undantag. Inför stämмосäsongen 2019 deltog Alecta som ägare i 22 valberedningsprocesser. I enligt med Svensk kod för bolagsstyrning tar Alecta ansvar och deltar i

valberedningar och föreslår styrelseledamöter. Alecta utgår då från vårt långsiktiga åtagande som ägare och vår framförtro när det gäller bolagen.

Alectas röstning i innehavsbolag

Du kan ta del av Alectas röstning i samtliga stämмоärenden i de bolag vi investerar i på alecta.se. Sammanställningen publiceras årligen och i den här rapporten kommenterar vi de fall som rönt särskild uppmärksamhet.

Mångfald i styrelser

Vi har fortsatt vårt viktiga arbete att öka mångfald i styrelser genom valberedningsarbetet. Alecta har satt ett mål att det minst företrädda könet 2020 sammantaget ska utgöra som lägst 40 procent av de stämموvalda styrelseledamöterna.

Arbetet sker med ambitionen att styrelsen i respektive bolag ska ha bästa möjliga sammansättning. Därför lägger Alecta stor vikt vid mångfald eftersom det är ett sätt att föra in fler perspektiv och kompetenser som bidrar till bolagets utveckling.

I de bolag där Alecta ingick i valberedningen 2019 utgjorde styrelsen i genomsnitt av 43,6 procent kvinnor, vilket är i linje med målet och betydligt bättre än i de noterade bolagen sammantaget. Med det sagt finns det enskilda styrelser bland dessa som ännu inte når 40 procent, och arbetet fortsätter. För oss handlar mångfald inte enbart om jämställdhet. Vi ser ett behov av att bredda rekryteringsbasen till styrelser

inom flera områden där regelefterlevnad, digital kompetens, omställning och innovation är extra viktiga kommande år.

Det är också nödvändigt att rekrytera styrelseledamöter med internationell erfarenhet och kunskap om olika marknader, kulturer och arbetssätt. Alecta kommer framöver att arbeta aktivt med att säkerställa att relevant kompetens återfinns i samtliga styrelser.

Uppdatering av Ägarpolicy i enlighet med krav på ökad transparens

Alecta följer noga utvecklingen från EU om hållbara finanser vilket bland annat inneburit att vi under 2019 uppdaterat Ägarpolicyn utifrån nya krav i Aktieägarrättighetsdirektivet.

Alecta ökar därmed transparensen kring hur hållbarhet integreras i investeringsbeslut samt hur vi ser på hållbarhetsrisker. Denna ägarrapport är en utveckling mot Aktieägarrättighetsdirektivets krav på ökad transparens.

Policy för skatt

Alecta har under 2019 tagit fram en övergripande policy för vår syn på skatt och som beslutats av styrelsen. I enlighet med policyn kommer kapitalförvaltningen att utveckla tydligare riktlinjer för hur skattefrågor hanteras i investeringsverksamheten, samt vår syn på transparens om skatt i innehavsbolagen.

Sammansättning styrelse, börsbolag där Alecta deltar i valberedningen

BOLAG	MÄN	KVINNOR	TOTALT	ANDEL KVINNOR 2019	ANDEL KVINNOR 2018	FÖRÄNDRING ANDEL KVINNOR 2018 - 2019
AAK	3	4	7	57%	67%	-10%
Alfa Laval	5	3	8	38%	29%	9%
Assa Abloy	3	4	7	57%	50%	7%
Atlas Copco	5	3	8	38%	38%	0%
Dometic	5	2	7	29%	29%	0%
Electrolux	5	3	8	38%	33%	4%
Epiroc	4	3	7	43%	43%	0%
Handelsbanken	6	4	10	40%	40%	0%
Hennes & Mauritz	4	4	8	50%	43%	7%
Hexpol	3	4	7	57%	57%	0%
Investor	6	4	10	40%	40%	0%
Kinnevik Investment	3	3	6	50%	43%	7%
Net insight	4	2	6	33%	33%	0%
Nordea	5	5	10	50%	50%	0%
Sandvik	4	3	7	43%	43%	0%
SEB	6	4	10	40%	40%	0%
Skanska	4	3	7	43%	57%	-14%
SKF	5	3	8	38%	38%	0%
Swedbank*	5	5	10	50%	50%	0%
Volvo	5	4	9	44%	44%	0%
Vostok New Ventures	3	2	5	40%	40%	0%
Totalt	93	72	165	43,6%	41,0%	2,63%

VD ingår ej i ovanstående sammanställning.

* Andelen visar det antal ledamöter som valdes på ordinarie stämma i Swedbank 28 mars 2019

Swedbank: Penningtvättsfrågor utmanar bankernas legitimitet

Den 20 februari 2019 sände SVT ett avsnitt av Uppdrag Granskning som behandlade penningtvätt inom Swedbank. Programmet pekade på att motsvarande 40 miljarder kronor i misstänkta transaktioner slussats genom banken. Enligt uppgifter som framkom i media senare under våren, hade Swedbanks egna undersökningar visat att misstänkta transaktioner på ungefär det dubbla beloppet godkänkts av banken.

Den mediala rapporteringen, och den efterföljande händelseutvecklingen, resulterade i att banken förlorade enorma värden i aktiekapital och, vad värre var, att bankens förtroende rasade i allmänhetens ögon. Alectas kunder drabbades på kort sikt av det minskade aktievärdet.

Alecta är fjärde största ägare i Swedbank och sitter även i valberedningen. Vår prioritet i hanteringen av Swedbank-ärendet var att säkerställa att banken, som i övrigt levererade ett starkt resultat för verksamhetsåret 2018, återfick förtroendet från sina kunder och tillsynsmyndigheter genom att agera tydligt och transparent, och därigenom säkra att värderingen återhämtade sig.

Händelserna under våren kulminerade på morgonen innan Swedbanks ordinarie årsstämma då flera av storägarna, däribland Alecta, beslutade sig för att inte bevilja vd Birgitte Bonnessen ansvarsfrihet. Det resulterade i att hon avgick med omedelbar verkan.

Misstankarna om penningtvätt i Swedbank föranledde en intensiv period med ett utökat antal möten och kontakter mellan företrädare hos både Alecta och Swedbank. Många fler personer involverades än vid den vanliga löpande dialogen med bolaget.

Alecta skickade även skriftliga önskemål till styrelsen om förväntningar på hantering framåt. Det viktigaste var att Swedbanks ledning och styrelse skulle agera transparent och samarbeta med berörda myndigheter till fullo, för att på snabbast möjliga sätt få fram information om exakt vad som hänt.

Den pågående mediala stormen och de kontinuerliga nya uppgifter som framkom i media gjorde situationen komplicerad. I slutändan beslutade Lars Idermark att avgå och Swedbanks styrelse kallade till extra årsstämma. Göran Persson valdes till ny ordförande och styrelsen stärktes med ett flertal kunniga ledamöter.

ESG i andra tillgångsslag

Det finns idag tydliga processer för att integrera ESG-frågor i samband med investeringar och förvaltning i aktieportföljen, men ESG och hållbarhetsaspekter ingår även vid investeringar i andra tillgångsslag. Alecta investerar bland annat i räntebärande papper utgivna av företag, stater, bostadsinstitut och andra emittenter. Därutöver är Alecta en av Sveriges största fastighetsägare och kan påverka hållbarhetsfrågorna i både de direkt och indirekt ägda fastigheterna.

Räntebärande tillgångar

Kreditsidan, framförallt genom investeringar i företagsobligationer, integrerar hållbarhetsaspekter på motsvarande sätt som aktieförvaltningen. Eftersom dessa obligationer är utställda av företag finns samma möjlighet till analys som vid aktieinvesteringar, detsamma gäller urvalskriterier och påverkansdialoger. Däremot kan en obligation, till skillnad från en aktie, inte ge en rösträtt i företag och därmed är möjligheten till påverkansarbete genom röstning inte tillämplig på motsvarande sätt.

Det kan hävdas att motivet att arbeta med hållbarhet särskiljer sig inom ränteförvaltningen i jämförelse med aktiesidan. För ränteförvaltningen är hållbarhetsfrågan central i den aspekten att det är en riskminimeringsfaktor och därmed integreras i kreditbesluten. En kreditgivare har ofta en långsiktig affärsrelation med en låntagare, vilket innebär att man som långgivare kan föra en påverkansdialog även om man inte är ägare.

Exempelvis förde Alecta en dialog med Stora Enso avseende brott mot mänskliga rättigheter och barnarbete i Pakistan. Ett annat sätt att påverka är exempelvis att välja att inte förlänga en obligation vid förfall vilket sätter ett stort tryck på bolaget.

Vad gäller statsobligationer är det dock svårare att påverka då obligationerna är utställda av stater som inte kan analyseras på samma sätt som företag. Integrering av hållbarhetsaspekter kan i dessa fall handla om att länder väljs bort automatiskt genom att kreditratingen är låg, och därmed blir en investering inte aktuell.

Alecta avser att vidareutveckla processen för ESG-integrering inom räntebärande tillgångar utgivna av stater under 2019.

Gröna obligationer

Alecta har ökat takten i investeringar i gröna obligationer, där kapitalet är öronmärkt till olika typer av klimat- och miljöinriktade projekt såsom investeringar i energieffektiviseringar, förnybar energi, vattenrening eller miljövänlig infrastruktur.

Det är viktigt att poängtera att utgångspunkten för varje investering i en grön obligation är densamma som i en konventionell obligation - först och främst görs en bedömning

utifrån Alectas krav om risk och avkastning. Den gröna obligationen har samma kreditbetyg och bör därmed ha samma avkastning som motsvarande konventionella obligationer som organisationen ställer ut.

Däremot ställer vi ytterligare dokumentationskrav från utgivaren av en grön obligation. Det handlar om hur pengarna kommer att användas, att utgivaren följer en branschstandard gällande gröna obligationer och att en oberoende part granskat och bekräftat utgivarens ramverk för gröna obligationer.

Alecta är en av de största investerarna i gröna obligationer internationellt, sett till absolut kapital. Per den 30 juni 2019 hade Alecta gröna obligationer till ett värde av 37,3 miljarder SEK.

Den gröna obligationsportföljen har växt med nära 20 procent under årets första sex månader. Bland utgivarna finns exempelvis Nordiska Investeringsbanken, franska staten, Vasakronan och Göteborg Stad. Investeringarna rimmar väl med vår långsiktiga investeringsmodell som, utöver konkurrensmässig avkastning, också vill bidra till att skapa positiv social och miljömässig påverkan.

Investeringar med mätbar social eller miljömässig nytta

Alecta har också investerat nära 10 miljarder SEK i investeringar som jämte finansiell avkastning också mäter social eller miljömässig nytta, så kallade 'påverkans-investeringar' (impact investments). Detta är en dubblering jämfört med vid årsskiftet. En viktig förutsättning är att kunna mäta just effekter som investeringarna bidrar till. Under året har Alecta deltagit i ett flertal innovativa impact-investeringar:

Nederländska utvecklingsbanken FMO

Alecta har öronmärkt 200 miljoner US dollar till investering i en lånefond som drivs i regi av den nederländska utvecklingsbanken FMO. Fondens syfte är att, parallellt med att leverera en finansiell avkastning som möter Alectas krav, skapa arbetstillfällen och affärsmöjligheter genom lån till verksamheter i utvecklingsländer.

FMO använder en modell som mäter hållbarhetseffekter i form av arbetstillfällen, etablerade små och medelstora företag och utsläpp av växthusgaser. Fonden bidrar bland annat

till Mål 8 bland FNs globala hållbarhetsmål som syftar till anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Amundi

Alecta har investerat 200 miljoner US dollar i en ny grön obligationsfond som bidrar till att bygga kapacitet för grön finansiering i utvecklingsländer och skapa gröna obligationer i utvecklingsländer fram till år 2025.

Fonden förvaltas av franska Amundi, med garantier från Världsbanken, och har uppmärksammats som ett unikt exempel på storskaliga investeringsmöjligheter som bidrar med nytta i utvecklingsländer och som kan attrahera internationellt institutionellt kapital. Efter rapportperioden, vid PRIs årliga konferens, utsågs fonden till en av de mest innovativa påverkansinvesteringarna i PRI Awards 2019.

Millicom

I maj 2019 investerade Alecta 500 miljoner SEK i Millicoms första hållbarhetsobligation med syfte att stötta kvinnor i utvecklingsländer att få tillgång till digital kommunikation. Millicom som är en mobil- och kabeloperatör, är främst verksam på tillväxtmarknader i Latinamerika och Afrika.

Att ha tillgång till internet i tillväxtländer är ingen självklarhet. Men internetuppkoppling är idag en förutsättning för ekonomisk tillväxt och det ger människor tillgång till utbildning, arbete och välbefinnande. Millicom ser också att det finns skillnader mellan män och kvinnors internetanvändning. Den nu emitterade hållbarhetsobligationen stöder Millicom i att kunna göra sådana investeringar samt att minska bolagets energikonsumtion och därmed sin miljöpåverkan.

Impact investments

Impact investments är en benämning som på svenska översätts till påverkansinvesteringar, det är investeringar med avsikt att åstadkomma och mäta social eller miljömässig påverkan eller effekt.

Sådana investeringar kan göras rent filantropiskt – där ingen finansiell avkastning förväntas – av exempelvis en stiftelse. Men det kan också vara investeringar med kommersiella krav på finansiell avkastning, och då kan exempelvis banker eller institutionella investerare vara finansörer.

Social obligation i Elfenbenskusten

Alecta har investerat 100 miljoner euro, drygt 1 miljard svenska kronor, i en social obligation utgiven av Elfenbenskusten. Obligationen ska bland annat finansiera skolor, sjukvård, livsmedelssäkerhet och utbyggnad av infrastruktur i Elfenbenskusten. Investeringen bidrar till ett flertal av FN:s globala hållbarhetsmål, exempelvis mål 1 Ingen fattigdom och mål 2 Ingen hunger.

” Vi är glada att kunna investera i denna sociala obligation, vad vi vet den första av sitt slag från Afrika. Normalt investerar vi inte direkt i denna region till följd av dess höga risk, men tack vare en kreditförsäkring från ett afrikanskt försäkringsbolag återförsäkrat via internationella återförsäkringsbolag har vi kunnat genomföra transaktionen”

– säger Peter Lööv, hållbarhetsansvarig Alecta kapitalförvaltning.

Analysföretaget Vigeo Eiris har granskat att det ramverk som Elfenbenskusten tagit fram följer Social Bond Principles (SBP). Ett av kraven för SBP är att emittenten ska återrapportera ett antal indikatorer som visar vilken effekt investeringen bidragit till.

” Denna investering visar hur Alecta kan bidra till en hållbar utveckling och samtidigt ge våra kunder en god riskjusterad avkastning på sitt pensionskapital”

– säger Peter Lööv.

Hållbar fastighetsägare

Fastigheter utgör ungefär nio procent av Alectas investeringsportfölj. Alecta är en av Sveriges största fastighetsägare med direktägda fastigheter i Stockholm, Göteborg, Jönköping och Helsingborg, samt indirekt ägda fastigheter i Norden, Europa och USA. Exempel på indirekt ägda fastigheter är fastighetsfonder eller samägda aktiebolag med andra fastighetsutvecklare.

Alectas kapital som är investerat i fastighetstillgångar motsvarar drygt 81 miljarder kronor och delas in i kategorierna kontor, handel, bostäder, logistik, samhällsfastigheter och hotell. Fastigheterna har en direkt påverkan på samhället och miljön, vilket ställer krav på att Alecta, våra samarbetspartner och leverantörer agerar ansvarsfullt i alla delar av affärsverksamheten. Vi eftersträvar att bedriva affärsverksamheten på ett socialt, affäretiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Nulägesanalys visar vägen

Under 2018 gjordes en översyn av miljö- och hållbarhetsarbetet i den direktägda fastighetsverksamheten med syfte att ta ytterligare steg framåt i Alectas hållbarhetsarbete.

Analysen har bland annat visat att vi behöver utveckla vår uppförandekod för leverantörer, så att den är enhetlig för såväl byggnation som förvaltning.

Vi har bekräftat att respektive uppdrag har en miljöansvarig och tydliga miljömål som bestäms i en särskild handlingsplan. Planen, som följs upp löpande, innehåller mål som exempelvis krav på specifika materialval vid entreprenader eller energimål för enskilda fastigheter.

Satsning på solceller

Alectas mål är att minska energiförbrukningen i de svenska direktägda fastigheterna med tre procent per år, mätt som normalårskorrigerad förbrukning av fastighetsel, fjärrvärme samt kyla i kWh per kvadratmeter enligt vedertagen standard.

Under 2018 ökade energiförbrukningen med drygt sex procent, jämfört med 2017, vilket innebär att vi inte nådde vårt mål. Ökningen beror främst på ökat kylbehov i fastigheterna under den varma sommaren. Sedan 2015 använder alla Alectas direktägda svenska fastigheter, däribland Alectas huvudkontor, enbart ursprungsmärkt el från förnyelsebara energikällor.

Alecta har 2018 inlett en satsning på solceller och hittills har sex anläggningar installerats på fyra av Alectas handelsplatser i Sverige, Värmdö Köpcentrum, Asecs, Flygfyren och Bredden, fd Infracity. Totalt uppskattas dessa anläggningars årsproduktion uppgå till drygt en miljon kWh, vilket motsvarar en förväntad reduktion av CO₂-utsläpp med 84 ton/år.

Den faktiska produktionen av solel uppgick till nästan 870

tusen kWh under perioden juli 2018 till och med juni 2019. Det är en faktisk reduktion av CO₂ med 43 ton.

Alecta är medlem i Sweden Green Building Council som är Sveriges ledande organisation för hållbart samhällsbyggande. Tillsammans vill vi skapa bättre byggnader som ger människor sunda miljöer att leva och arbeta i.

World Trade Center och återvinning

Under 2018 påbörjades ett arbete att förbättra återvinningsprestandan på vår fastighet World Trade Center i Stockholm. Projektet har inneburit att vi under perioden januari till november 2018 har lyckats återvinna:

- 1 927 kilo plastförpackningar – vilket motsvarar plast för tillverkning av 154 160 blomkrukor!
- 301 kilo mjukplast – vilket motsvarar 302 kilo minskat koldioxidutsläpp!
- 201 038 kilo hushållsavfall – vilket motsvarar 494 863 kWh eller uppvärmning av 32 villor under 1 års tid!
- 412 kilo metall – vilket motsvarar material för tillverkning av 34 cyklar!
- 63 840 kilo papper och wellpapp – vilket motsvarar 64 träd!
- 19 685 kilo glasförpackningar – vilket motsvarar återvunnet glas för tillverkning av 42 793 glasflaskor!

Att påverka förvaltare

En del av Alectas indirekt ägda fastigheter förvaltas i fastighetsfonder, det gäller våra utländska fastighetstillgångar.

Vid sådana investeringar beaktas fondens hållbarhetsprofil och underliggande tillgångars prestanda, men även andra dimensioner vägs in. Exempelvis har Alecta påbörjat arbetet med att införa krav på mångfaldspolicy hos teamen som förvaltar fastighetsfonderna, med utgångspunkt i att ökad mångfald bidrar till bättre perspektiv och investeringar.

Alecta har även påbörjat att utveckla en due diligence-process där vi beaktar att externa förvaltare av fastigheter och andra tillgångsslag systematiskt arbetar med hållbarhet, att de har en hållbarhetspolicy och om de är medlemmar i Principles for Responsible Investments (PRI).

Agenda 2030

FN har tagit fram 17 globala mål för hållbar utveckling som adresserar de utmaningar som världen står inför, både miljömässigt och socialt. Målen har fått stort genomslag inom såväl privat näringsliv som hos investerare.

Främja hållbara investeringsmöjligheter

Alecta har engagerat sig för att öka medvetenheten och skapa bättre förutsättningar för oss och våra branschkollegor att arbeta med ansvarsfulla investeringar. Det handlar både om investeringsmöjligheter men också faktiskt branschpraxis och ökad transparens.

Några exempel är arbetet med Sida och inom EU som beskrivs nedan, men det handlar också om att ledande befattningshavare och andra medarbetare på Alecta deltar i seminarier och konferenser för att bidra med våra erfarenheter av att arbeta med hållbara och ansvarsfulla investeringar samt ägarfrågor, eller att vi deltar i debatten som när vi gjort utspel om svenska statliga gröna obligationer.

SISD – Swedish Investors for Sustainable Development är det Sida-initierade nätverket där svenska stora investerare

kommer samman och har ett utbyte om hur investerare kan arbeta med och bidra till hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Exempelvis har vi undersökt utmaningar och hinder för att öka kapitalflöden till mer hållbara investeringsmöjligheter för att använda i dialog med branschens intressenter och beslutsfattare, men det har också sporrat flera nya investeringar bland deltagarna.

EU Sustainable Finance och global utveckling – Alecta har deltagit i Finansdepartementets referensgrupp för hållbara finanser samt i referensgrupper för vår bransch för att påverka och bidra till EUs arbete för en mer hållbar och långsiktig finansmarknad inom regionen. Det handlar bland annat om ökade transparenskrav gällande hur investerare integrerar hållbarhet i förvaltningen.

Under 2017/2018 deltog Alectas vd i den högnivågrupp

1. Peter Lööv hos SINV Paris

2. Magnus Billing på Investor Forum, i samband med G20 i Argentina

3. Peter Lööv i panel hos Financial Times Live

4. Carina Silberg hos SEB och Credit Agricole om Green Finance

5. VD-ar SISD och Sida hos FN i New York

(HLEG) vars rekommendationer låg till grund för kommissionens handlingsplan. Arbetet inom EU har rönt stor uppmärksamhet internationellt, och med den erfarenheten samt Alectas betydande storlek och roll i pensionssystemet och vår modell för ansvarsfulla investeringar blev Alectas vd inbjuden att tala vid det Investor Summit som hölls i anslutning till G20-mötet i Argentina i slutet av 2018, arrangerat av världsnationen och Världsbanken.

Inom FN-systemet generellt finns ett ökat fokus på att involvera privata investeringar för att främja utvecklingen inom Agenda 2030.

Agenda 2030

De 17 målen inom Agenda 2030 är sammanlänkade med varandra, några argumenterar för att målen med koppling till planeten måste prioriteras, andra ser fattigdomsagendan som överordnad. I Alectas investeringsverksamhet ser vi de 17 målen som en portal, en dimension att beakta.

Alecta har inte valt vilka mål som är viktigast för oss i den bemärkelsen. Men, vi bedömer att fyra av målen ligger oss särskilt nära, både sett till vår egen verksamhet, men i synnerhet när det gäller investeringarna.

Mål 13 för klimatet och **mål 5** för jämställdhet arbetar vi med i vår egen organisation såväl som i investeringar.

Mål 8 om hållbar ekonomisk tillväxt och anständiga arbetsvillkor ligger i kärnan av vårt uppdrag, helt i linje med vår egen syn på vår roll i ett hållbart pensionssystem – men också det vi vill att företagen i vår portfölj bidrar till.

Mål 11 om hållbara städer är starkt kopplat till våra fastigheter, men erbjuder också många attraktiva och nödvändiga investeringsmöjligheter framöver i en värld som anpassar sig till såväl klimatomställning som till ökad urbanisering.

Med det sagt – ett flertal av de investeringar vi gjort inom ränteportföljen under 2018/2019 använder också de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 som referenspunkter för den påverkan eller effekt man vill bidra till, socialt eller miljömässigt.

alecta

Trygghet växer när den delas

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917. Vårt uppdrag är att ge kollektivavtalade tjänstepensioner så stort värde som möjligt för både våra företags- och privatkunder. Det gör vi genom god avkastning, bra kundservice och låga kostnader. Vi förvaltar 900 miljarder kronor åt våra ägare som är 2,5 miljoner privatkunder och 35 000 företagskunder.